

Asia: VN/5061/2021

Lausuntopyyntö lukiokoulutuksen laatustrategian luonnoksesta

Lausunnonantajan lausunto

Lausunnon tiivistelmä

Lukion laatustrategia antaa mielestämme hyvät työkalut lukiolain vaatimaan laadunhallintaan. Erityisen ilahduttavaa on, ettei kyseessä ole määräysasiakirja vaan koulutuksen järjestäjällä on mahdollisuus oman harkintansa mukaan käyttää asiakirjan sisältöä omassa laatutyössään soveltuvin osin. Liitteessä esitellyt käytännön esimerkit auttavat lukioita laatimaan oman laatujärjestelmänsä siihen käytettävissä olevien resurssien puitteissa.

Johdanto

Johdannossa on perusteltu asiakirjan tarkoitus selkeästi pohjautuen säädöstaustaan. Laatutyön osallistava työtapo korostuu, eikä johdanto sorru laatujärjestelmien terminologioiden turhaan viljelyyn.

Visio lukiokoulutuksesta ja lukiokoulutuksen laadunhallinnasta

Visio on kerrottu hyvin konkreettisesti ja siinä on asetettu jopa aikatavoite, johon mennessä visioon pyritään. Aikaraja täsmentää työskentelyä, mutta saattaa myös johtaa laatutyön aloittamisen lykkäämiseen.

Laadunhallinta suomalaisessa koulutusjärjestelmässä

Kappaleessa korostetaan suomalaista laatuajattelua. Mikä tekee näistä yleisistä laatutyön ajattelu- ja työtavoista erityisesti suomalaisia? Miksi suomalaisuutta on korostettu, eikä kappaleessa voisi viitata yleisemmin laadunhallintaan koulutusjärjestelmässä tai jopa yleisesti laadunhallinnan perusajatukseen.

Keskeiset toimijat

Toimijoiden työnjako on kuvattu täsmällisesti ja kattavasti.

Toimintaympäristön kuvaus

Toimintaympäristön kuvauksessa on nostettu esiin harvaan asutut seudut, maahanmuuttajataustaisten opiskelijoiden lisääntyvä määrä lukiokoulutuksessa sekä muut tiedossa olevat muutokset toimintaympäristössä.

Kuvauksessa otetaan kantaa teknologiaan ja digitalisaatioon sekä kerrataan valtakunnallisen kouluterveyskyselyn keskeisimpiä tuloksia. Kun lukioiden toimintaympäristöt ovat keskenään hyvin erilaisia, onko mielekästä esittää keskiarvojen esiin tuomaa toimintaympäristöä? Osa kuvauksesta kuvaa tulevaisuutta, osa nykyisyyttä. Kappaleessa voisi olla enemmän konkretiaa siitä, mitä koulujen tulisi toimintaympäristöstään kuvata ja kuinka laajasti se laatutyössä on tehtävä.

Lukiokoulutuksen laatutekijät

Kappaleessa esitellään strategiassa valitut laatutekijät, jotka kuvataan kukin omissa kappaleissaan tämän jälkeen. Sisällysluettelossa voisi korostaa kappaleen luonnetta yläotsikkona.

Laadukas oppiminen

Kappale toistaa opetussuunnitelman perusteiden tekstiä. Se kuitenkin jättää lukijalle avoimeksi mitä otsikolla tarkoitetaan lähtiessään selittämään lukuisia metodologisia keinoja opetuksen järjestämiselle. Onko tarkoitus antaa taustaa mittareiden laadinnalle?

Hyvinvointi ja osallisuus

Kappaleessa kerrataan säädöstaustoihin perustuvat toimet hyvinvoinnin ja osallisuuden tukemiseksi koulussa. Näiden luettelointi ja "selkokielentäminen" lienee paikallaan. Laatustrategia on myös hyvä paikka tarkistaa suunnitelmien olemassaolo ja päivittäminen.

Kehittyvä toimintakulttuuri

Kappaleessa kuvaillaan runsassanaisesti kehittyvän toimintakulttuurin piirteitä. Vaarana on että lukijalle ei synny konkreettista kuvaa siitä, mitä kehittyvä toimintakulttuuri tarkoittaa arjessa.

Saavutettava lukiokoulutus

Saavutettavuudessa on jätetty ottamatta kantaa konkreettisimpaan kysymykseen eli harvaan asuttujen alueiden lukiokoulutuksen saavutettavuuteen. Tähän viitataan vain viimeisessä lauseessa. Tämän sijasta saavutettavuus on laajennettu ehkäpä keinotekoisesti tarkoittamaan opiskelijoiden monimuotoisuuden huomioon ottamista lukiokoulutuksessa.

Mikäli saavutettavuus pidetään yhtenä laatutekijänä, kuinka erilaisessa maantieteellisessä tilanteessa olevat lukiot voivat arvioida saavutettavuutta?

Saavutettavuus tulisi arvioida valtakunnallisesti yhteismitallisesti ja kouluverkon tukemisen poliittiset päätökset tehdä sen pohjalta.

Laatustrategian toteuttamisesta

Kappale kertoo johdannossa mainitut asiat ja laatutyön mahdollistavan valtion hankerahan olemassaolon. Se antaa esimerkkeinä kaksi laatujärjestelmää, mutta ei velvoita näiden tai muunkaan käyttöön. Vaarana on että laatutyöstä tulee lukioissa toiminnan päälle liimattua puuhastelua.

Liite

Liite kertoo konkreettisia mittareita, joilla lähteä toteuttamaan laatutyötä. Liite on laatustrategia-julkaisun parasta ja konkreettisinta antia.

Huhtala Piija
Kaarinan kaupunki - Kaarinan kaupunginhallitus 26.9.2022 §190.
Valmistelija Kaarinan lukion rehtori Kimmo Laitinen.